

**Hoe kun je kort en krachtig aan kinderen uitleggen
wat de Heilige Doop betekent?
-achtergrondartikel voor ouders
om de betekenis van de Heilige Doop
met hun kinderen te bespreken-**

Zoveel hoofden zoveel zinnen

Vraag aan vijf predikanten wat de Heilige Doop betekent en de kans is groot dat je vijf verschillende antwoorden krijgt. Over de betekenis van de Heilige Doop is in de gereformeerde gezindte helaas weinig overeenstemming. Dat maakt dat ouders het moeilijk vinden om in eigen woorden aan hun kinderen uit te leggen wat de doop betekent.

Met kinderen in gesprek over de betekenis van de Doop

Waar moet je op letten als je met je kinderen over de betekenis van de Doop praat?

- Spreek altijd met twee woorden. Denk daarbij aan de eerste doopvraag uit het Doopformulier: 'Onze kinderen zijn in zonden ontvangen en geboren', maar ook 'in Christus geheiligd' [=afgezonderd, apart gezet].
- De doop heeft betekenis voor het hart én voor het leven. Denk daarbij aan de omschrijving in artikel 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis: 'Door hetwelk wij in de Kerk Gods ontvangen en van alle andere volken en vreemde godsdiensten afgezonderd worden, om geheel Hem toegeëigend te zijn'.

Geef eens een voorbeeld hoe je dat concreet kunt verwoorden?

- Een voorbeeld van het met twee woorden spreken: De doop zegt dat jouw hart vuil van de zonde is. Je moet gewassen worden. De doop zegt dat het bloed van de Heere Jezus de zonden afwast. Je kunt gewassen worden. De doop zegt dat God ook kinderen zalig wil maken. De doop zegt dat God Zijn uitverkorenen zalig zal maken. Door de doop zegt God tegen jou: 'Leef zoals Ik in Mijn Woord zeg. Geef Mij je vuile hart. Laat Mij je zonden afwassen door het bloed van de Heere Jezus. Laat Mij je leven nieuw maken door de Heilige Geest'.
- Een voorbeeld van hart én leven geeft dr. M.J. Kater in het boek *Kinderen voor de Koning*:
'Het genadeverbond kun je samenvatten met de woorden: 'Ik zal u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn' (Leviticus 26:12). Daarin lees je de belofte én de eis. De eis is 'voor Mij leven' en de belofte is 'dat wil Ik je geven'.'

Hoe komt het dat het veel mensen niet lukt om het goed te verwoorden?

- Ds. P. van Ruitenburg zegt in *Je kindje laten dopen* dat vaak niet benoemd wordt dat niet iedereen op dezelfde manier een verbondskind is: 'God kán en wíl zondaren zalig maken. Iedereen is het erover eens dat dat in het genadeverbond duidelijk gemaakt wordt. Maar het mooie van Gods verbond is dat Hij ook zál verlossen. Denk aan de doopsbediening. Het water wordt op de voorhoofden gesprengd en God heeft daarmee heel wat te zeggen. Hij kan, wil en zal zalig maken. Niet dat ieder kind naar de hemel gaat. Maar ze zijn allemaal zeer bevoorrecht, en God belooft dat Hij doorgaan met Zijn werk en dat Hij ook uit deze kinderen Zijn kerk zal bouwen. Er is dus verschil in hoe we in het verbond zijn (Romeinen 9:8). (...) Paulus noemt de uitverkorenen de 'kinderen der belofte' en alle anderen zijn 'kinderen des vleses'. Al heeft Paulus net te voren geschreven dat alle Israëlieten verbondskinderen waren, Ezaü en Ismaël net zo goed als Jakob en Izak, niet iedereen is op dezelfde manier verbondskind. De beloften worden aan alle bondelingen verkondigd, maar de beloften worden alleen toegepast aan de Izaks en de Jakobs. Juist daarom noemt Paulus alleen de laatstgenoemden de belofte-kinderen. Nee, Izak was geen 'kind der belofte' omdat hij zo goed geloofde of zich op een andere manier onderscheidde van Ismaël. Want vóór Izak en Jakob geboren waren, lag al vast dat zij zonen der belofte waren. Izak is dan ook uit louter genade zalig geworden, terwijl God Ismaël rechtvaardig is voorbijgegaan. God mag dat toch doen (Romeinen 9:21)?
Samenvattend: de troost van het genadeverbond (en dus de doop) is niet alleen dat God zalig kán en wíl maken, maar met Zijn verbond verzekert God ook dat Hij de uitverkorenen zalig zál maken'.

- Dr. M.J. Kater zegt in *Kinderen voor de Koning* dat de gedachte 'beloofd is beloofd' voor misverstanden zorgt: 'Aan de ene kant: wat de HEERE belooft, doet Hij ook. Hij is niet een mens die wel mooie dingen belooft, maar ze toch niet doet. Maar er is ook een andere kant. De belofte van God ontvang je als toezegging. Voor de vervulling van die belofte geeft de Heere het geloof. Dat eist Hij ook van je! Het 'beloofd is beloofd' lijkt teveel op een soort automaat. (...) De HEERE geeft de vervulling van Zijn belofte niet alsof wij een soort vat zijn waarin Hij Zijn belofte giet. Nee, Zijn beloven vraagt om geloven. En het geloof is een gave van de Geest!'

Gebed voor de opvoeding

'O, genadige, barmhartige God en Vader.
Wij danken U, dat het U belieft heeft, een verbond der genade
op te richten met de gelovigen en hun zaad,
hetwelk Gij niet alleen verzegeld hebt door de Heilige Doop,
maar nog dagelijks bewijst, als Gij Uw lof volmaakt uit de mond hunner kinderen,
om alzo de wijzen dezer wereld te beschamen. (...)
Geef ons ook Uw genade, dat wij hen in Uw kennis en vrees,
gelijk Gij ons bevolen hebt, onderwijzen,
opdat door hun godzaligheid het rijk des satans verstoord worde,
en het rijk van Jezus Christus in deze en andere gemeenten versterkt worde,
tot eer van Uw heilige Naam, en tot hun eeuwige zaligheid,
door Jezus Christus, Uw Zoon (...)'.

Bron: Formuliergebeden, gebed voor de catechismusprediking

Bruikbare boeken Voor ouders

Je kindje laten dopen - Ds. P. van Ruitenburg, uitg. Den Hertog.

Paspoort van het Koninkrijk – Ds. P. de Vries, uitg. Den Hertog.

Voor kinderen

Prentenboek 3-6 jaar:

Een jurk voor Judy -Ada Schouten-Verrips, uitg. De Banier.

Bijbelse begrippen uitgelegd voor 4-10 jaar:

Serie Komt kinderen!- Deel 1: Leert van Mij - Deel 4: Komt tot Mij
Andrea van Hartingsveldt-Moree, uitg. De Banier.

Tieners:

Gedoopt - Ds. W. Harinck, uitg. Den Hertog.

Jongeren:

Jij bent gedoopt – Ds. R. van Kooten, uitg. Brevier.

Hulpmiddelen voor ouders en kinderen

Website

Belangrijke Bijbelse kernbegrippen uitleggen op het niveau van kinderen is geen eenvoudige opdracht voor opvoeders. Om hen daarbij te helpen, heeft het Landelijk Contact Jeugdwerk (LCJ) – in samenwerking met verschillende andere (jongeren)organisaties – de handen in elkaar geslagen en geprobeerd om in begrijpelijke en eigentijdse taal de diepe inhoud van het christelijke geloof en gereformeerde belijden aan kinderen door te geven. De kernwoorden die behandeld worden zijn onderverdeeld in kernwoorden uit de geloofsleer (Wij geloven), kernwoorden die te maken hebben met het doen en laten vanuit de tien geboden (Wij doen) en kernwoorden die te maken hebben met belijden (Wij belijden). Elk kernwoord wordt op dezelfde wijze behandeld:

1. Definitie: een korte omschrijving
2. Een filmpje met uitleg van het kernwoord a.d.h.v. een geschiedenis uit de Bijbel
3. Bijbelteksten en Heidelbergse Catechismus over het kernwoord
4. Bijbelrooster voor zeven dagen (met voor iedere dag een vraag)
5. Suggesties om te zingen
6. Aanvullend kijkmateriaal
7. Verwerkingsopdrachten

Het kernwoord 'doop' staat onder de categorie 'Wij geloven'. Kijk eens of je je als ouder thuisvoelt bij de omschrijving die gegeven wordt. Voor sommige ouders zal deze wijze van omgaan met geloofsbegrippen een stap te ver gaan. Andere ouders zullen er dankbaar gebruik van maken. Neem dus eerst zelf een standpunt in, voordat je samen met je kinderen op deze website gaat kijken.

www.abcvoorkinderen.nl

Gouden Gezinsmomenten

In het boek *Gouden Gezinsmomenten – werkboek voor huisgodsdienst vandaag* – (ISBN 9789033122903) vind je twee hoofdstukken om met je kinderen rond de betekenis van de doop bezig te zijn: *Je hebt een voorsprong* (de betekenis voor het hart) en *Een hek om je leven* (de betekenis voor het leven).

Omdat dit boek niet meer in de boekhandel te verkrijgen is, zijn deze twee Gouden Gezinsmomenten voor de website www.bijbelsopvoeden.nl samengevoegd tot één: een oormerk en een hek. Je vindt dit gezinsmoment op de site in de categorie Gouden Gezinsmomenten.

Bovendien zijn er twee nieuwe Gouden Gezinsmomenten over de betekenis van de Heilige Doop voor het leven van kinderen toegevoegd.

Je vindt op deze website ook twee kleurplaten die bruikbaar zijn wanneer je met je kind(eren) in gesprek bent over de (betekenis van) de doop.

Bijbelse liederen rond de betekenis van de Doop

Wil je met je kinderen een Bijbels lied leren dat meer leert over de betekenis van de doop?

- Ds. C.J. Meeuse schreef er één voor de liedbundel van de jeugdbond van zijn kerkverband (JBG): *Tot Zijn eer* – lied 33: Gedenk aan je Schepper.
- Jan van den Brink (ouderling in de Gereformeerde Gemeente van Eindhoven) maakte een berijming bij de Heidelbergse Catechismus: *Hij rekent met genade*. De berijming van Zondag 26 en 27 gaan over de Heilige Doop.

- Ook E. van Oosterom berijmde de Heidelbergse Catechismus. Het leduurfonds van de Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten heeft deze in brochurevorm uitgegeven.

Beide berijmingen zijn te zingen op psalmmelodieën.

Tip

Zoek de doopkaart van je kind(eren) eens op.

Misschien is het een idee om deze in te lijsten en op te hangen.

Heb je ook een foto van je kind in zijn/haar dooppak/doopjurk?

Hang die er dan bij.

Misschien heb je een opname van de doopdienst.

Luister dit met je kind eens terug.

Bijzonder voor jezelf en het kind.

Zo hebben kinderen een concreet houvast in een gesprek hierover.

Bovendien worden ze door het zien van de doopkaarten dagelijks herinnerd aan hun doop en de betekenis ervan.

De rijkdom van het genadeverbond

Bij het lezen van oudvaders valt het op dat het genadeverbond zoveel betekenis voor hen heeft en dat ze daar zoveel troost en moed uit putten richting het nageslacht. Wat is de betekenis van het genadeverbond voor de opvoeding?

Het genadeverbond is van wezenlijk belang in de opvoeding. Hierin ligt de roeping voor ouders, maar ook de belofte van God verankerd. Hij gaat door met Zijn werk. Psalm 72: 'Zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in Hem gezegend worden'. Gods belofte in het genadeverbond geeft de opvoeding perspectief. Hoewel de Heere ouders wel inschakelt, hangt het niet van hen af. Psalm 100: 'Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van geslacht tot geslacht'. Wat is de Heere goed! Wat geeft Hij gedoopte kinderen met hun ouders voorrechten. Wat hadden de Reformatoren en Nadere Reformatoren daar duidelijk zicht op. Daardoor spraken zij heel duidelijk over de opvoedingsopdracht die de Heere ouders heeft gegeven, maar ook heel rijk over de beloften en het werk van de Heere. Ze zijn er diep van doordrongen dat alleen de Heere harten vernieuwen kan, maar ze zijn er ook diep van overtuigd dat Hij daar ouders voor gebruiken wil en zal. Hij is de getrouwe Verbondsgod die in de gezinnen doorgaat met Zijn Kerkvergaderend werk. 'Zijn trouw en waarheid houdt haar kracht, tot in het late nageslacht'.